

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning
Dnr KS 2025/0041
Datum: 2025-02-05

Till: Kommunfullmäktige

Taxor Avfall 2025

Sammanfattning

Föreslagen avfallstaxa innehåller mindre förändringar i tjänsteutbudet. Största förändringen är att grundavgiften för verksamheter tas bort och de administrativa kostnader renhållaren har inkluderats i valt abonnemang. Den vanligaste helårsavgiften för småhus i insamlingsområde fastland ökar med 8,2 % . Motsvarande i insamlingsområde skärgård ökar helårsavgiften med 8,0%.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Anta föreslagna ändringar i avfallstaxan enligt bilaga 1.
2. Ny avfallstaxa ska börja gälla från och med den 1 april 2025.

Ärendet

Ärendet

Österåker kommun har enligt miljöbalken (1998:808) 27 kapitel 4-6 § rätt att ta ut avgifter för att täcka de kostnader kommunen har för att uppfylla sitt lagstadgade ansvar för avfall som faller under kommunens ansvar. Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras.

Avgiften ska betalas enligt den taxa som kommunfullmäktige antar.

Enligt kommunallagen (2017:725) gäller självkostnadsprincipen för hantering av kommunalt avfall. Självkostnadsprincipen innebär att verksamhetens kostnader och intäkter ska gå jämnt upp inom skälig tidsperiod. Likställighetsprincipen gäller också, vilket innebär att avfallslämnarna ska vara

likställda när det gäller rättigheter och skyldigheter gentemot kommunen. Samma avgift ska tas ut för samma service men möjlighet finns att dela in kommunen i olika hämtningsområden, i Österåkers fall ett område för Fastland med öar med fast bro eller vägfärjeförbindelse och ett annat område Skärgård, omfattande öar utan fast bro eller vägfärjeförbindelse.

Taxan består för privathushåll av två (2) olika delar omfattande grundavgift samt rörliga avgifter för hämtning och behandling. Taxan används, tillsammans med utveckling av insamlingssystem och information till kunder, som ett styrmedel för att uppnå avfallsplanens mål. Taxan är differentierad för att styra mot en ökad sortering samt en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering.

Föreslagen taxa är utarbetad utifrån de föreslagna förändringarna i det inriktningsbeslut som styrelsen fattade vid oktober månads styrelsemöte.

Förändringar i tjänsteutbudet

Borttagen grundavgift för verksamheter

Den rena grundavgiften för verksamheter är i förslaget borttagen dels då den slår oproportionellt mot verksamheter som genererar lite avfall och vi har svårt att fånga upp alla verksamheter främst där det förekommer många verksamheter på samma fastighet. Då Roslagsvatten har administrativa kostnader för verksamheterna som inte ska läggas på hushållen har dessa kostnader räknats in i avgiften för de olika abonnemangen. Abonnemang med stor volym avfall får ett större påslag än abonnemang med mindre volym. På detta vis kan verksamheterna själva påverka sin kostnad och de som genererar mycket avfall få ta en större del av kostnaderna. Sedan 2023 väger Roslagsvatten alla kärl. Viktregistreringarna har använts för att samla in data för alla kundsegment. Sammanställningar har visat att den schablonvikt som används för verksamheter har varit för låg och inte motsvarat den kostnaden för vikten som verksamheterna har betalat. Den faktiska vikten för kundsegmentet har i detta förslag använts för att ta fram avgiften för verksamheternas abonnemang.

Ny prismodell för pumpbara tjänster (tömning av slam, fettavskiljare och matavfall i tank)

För att göra taxorna mer transparenta och tydligare för kunderna som nyttjar de pumpbara tjänsterna är avgifterna uppdelade i en framkörningsavgift och därefter en avgift för själva tjänsten som kunden vill få utförd. I de fall kunden vill ha flera tjänster utförda av samma fordon på samma plats undviks att belasta kunden med två framkörningsavgifter, vilket kan bli fallet i nu gällande taxa då varje tjänst har en inräknad framkörningskostnad. Avgiften för framkörningen är framräknad till 481 kr.

Ny tjänst för tömning av torrtoalett

Den kommunala renhållningen är skyldig att hämta avfall även från CE märkta torrtoalettanläggningar. Avfallstaxan har saknat en tjänst där det tydligt framgår vilken avgift det medför att få sin anläggning tömd. I föreslagen taxan finns nu denna tjänst inkluderad.

Taxa för matavfall i tank

Matavfall i tank är ett smidigt och hygieniskt sätt att hantera sitt matavfall på, framför allt i fastigheter som genererar stora mängder matavfall som till exempel skolor, restauranger och flerbostadshus. Tjänsten saknas idag men Roslagsvatten vill kunna erbjuda tjänsten och ser gärna att fler införskaffar denna typ av anläggningar.

Taxa för samlokaliserade verksamheter som nyttjar den kommunala renhållningen för hämtning av förpackningar

Verksamheter som är inhysta i flerfamiljshus och där utrymme saknas för att de enskilt ska kunna hantera sina förpackningar kan söka dispens för att lägga sina förpackningar i hushållens behållare för detta. För att täcka de merkostnader som detta medför för Roslagsvatten införs en årlig avgift för dessa verksamheter. Föreslagen avgift är 100 kr.

Matavfall innehållande animaliska biprodukter från butiker på auktorisation (ABP)

I och med den nya avfallsförordningen har matavfall från butiker blivit ett kommunalt avfall. Matavfall från butiker som innehåller något animaliskt (till exempel mjölk, ägg, fisk, eller kött) kräver särskild hantering som inte går i linje med den övriga kommunala renhållningens hantering av matavfall. ABP har under en längre tid hämtats och behandlats av privata avfallsbolag som har ett inarbetat arbetssätt som fungerar bra. Det föreslagna auktorisationsförfarandet möjliggör för de privata aktörerna att fortsätta med sina uppdrag.

Eftersom matavfall är kommunalt avfall måste kommunen besluta om en maxtaxa för att säkra likställighetsprincipen. Det står de privata aktörerna fritt att erbjuda tjänsten till ett lägre pris. Föreslagen maxtaxa är 3000 kr.

Kostnadsförändringar

Kostnaden för behandling av restavfall ökar kraftigt från år 2025. De i nationell jämförelse tidigare extremt låga behandlingspriserna för behandling av restavfall kommer från 1 januari 2025 ligga mer i nivå med det nationella snittet. Den nya behandlingskostnaden är den enskilt största anledningen till att alla abonnemang (de rörliga kostnaderna) ökar i kostnad. Övriga traditionella

kostnadsökningar som exempelvis index har haft begränsad påverkan på avgiftsförändringarna i den föreslagna taxan.

Kostnadsförändring för hushåll i småhus

Grundavgiften höjs från 1700 kr per år till 1821 kr (7,1 % ökning). Höjningen beror huvudsakligen på ökade kostnader för avskrivningar, ökande kostnader för matavfallspåsar på grund av matavfallsobligatoriet som infördes år 2024, samt ökade personella kostnader inom Roslagvatten kopplat till program Mimer.

Avgiften för standardabonnemanget på fastlandet, 26 hämtningar av matavfall 13 hämtningar av restavfall, behöver mot bakgrund av ökade behandlingskostnader för restavfall höjas med 77 kr (11 %). För en familj som bor i ett småhus på fastlandet och har ett abonnemang med ett 190 liters kärl för restavfallet, medför det en höjd total årskostnad, grundavgift och abonnemang, med 198 kr (8,2 %).

Säsongsboende som har standardabonnemanget med tömning av restavfall var fjärde vecka får en ökad total årskostnad med 167 kr (8,0 %). Det vanligaste abonnemanget (exklusive grundavgift) för helår i skärgården höjs med 292 kr (8,6 %). Det innebär att en åretruntboende familj i småhus, i insamlingsområde skärgård, får en höjd total årskostnad med 413 kr. (8,0 %). Abonnemanget för säsongsboende i skärgården ökar med 156 kr (5,4 %).

Kostnadsförändring för boende i flerfamiljshus

Grundavgiften för flerfamiljshus höjs från 1190 kr per år till 1275 kr.

Det vanligaste abonnemanget med hämtning av mat- och restavfall i 140 liters kärl respektive 660 liters kärl med hämtning varje vecka ökar med 416 kr (7,3 %). Då är all avgiftsökning kopplat till restavfallsabonnemanget. Abonnemangsavgiften för matavfallet är oförändrad i jämförelse med år 2024 i syfte att styra fastighetsägarna att minska restavfallet och öka matavfallsinsamlingen.

Fastigheter med krantömda behållare betalar för den vikt som lämnas. Både för matavfallet och för restavfallet. Avgiften för matavfallet sänks med 23 %. Från 0,52 kr per kg till 0,40 kr per kg. På grund nya behandlingspriser för restavfallet höjs avgiften för restavfall från 0,87 kr per kg till 1,40 kr per kg, en ökning med 61 %. Avgiftsförändringarna ger fastighetsägarna tydliga incitament att styra matavfallet till rätt behållare. Avgiften för abonnemang med hämtning varannan vecka (26 ggr/år) för restavfall ökar från 9061 kr till 9190 kr (1,4 % ökning).

Kostnadsförändringar för verksamhetsabonnemang

Enligt ovan är grundavgiften för verksamheter borttagen i föreslagen taxa för 2025. De administrativa kostnaderna är i stället inkluderat i den avgift för abonnemanget som verksamheten betalar. Verksamheter med små kärl och

hämtning sällan betalar mindre än verksamheter med stora kärl och hämtning ofta. En verksamhet med ett 190 liters kärl för restavfall och 140 liters kärl för matavfall, hämtning 26 ggr/år, har år 2024 en årskostnad på 3118 kr (inkl. grundavgift). Samma tjänst kommer år 2025 kosta 1890 kr. En avgiftsminskning med 39 %. Däremot kommer en verksamhet med ett 660 literskärl för restavfall, hämtning 52 ggr/år och 140 literskärl för matavfall, hämtning 26 ggr/år, öka årskostnaderna från 8048 kr år 2024 till 10 519 kr i föreslagen taxa. En ökning med 31 %. Den föreslagna taxan styr verksamheterna att högre grad än idag att sortera ut förpackningar och matavfall från restavfallet och därigenom kunna minska hämtningsfrekvensen och sänka sina kostnader.

Tabell: Kostnadsförändringar för de vanligaste hushållen

Grundavgifter

Grundavgift	Taxa 2024	Taxa 2025	Förändring	
			Förändring kr	%
Småhus	1700	1 821	121	7,1%
Flerfamiljshus	1190	1 275	85	7,1%
Enskilda avlopp	776	827	51	6,6%

Rörliga avgifter

Rörlig avgift		Taxa 2024	Taxa 2025	Förändring	
				kr	%
Restavfall i kärl 190L varannan vecka helår, inklusive matavfall	Småhus	1280	1 472	192	15,0%
Restavfall i kärl 190L var fjärde vecka vecka helår, inklusive matavfall	Småhus	698	775	77	11,0%
Restavfall i kärl 190L var fjärde vecka V 16-40	Småhus	640	735	95	14,9%
Restavfall i kärl 190L varannan vecka V 16-41	Småhus	381	427	46	11,9%
Restavfall i säck varannan vecka helår skärgård	Småhus	3408	3 700	292	8,6%
Restavfall i säck varannan vecka V16-40 skärgård	Småhus	2869	3 025	156	5,4%
Krantömd behållare 3 m3 52 ggr/år	Flerfamiljshus	36246	36 758	512	1,4%
Krantömd matavfall 52 ggr/år	Flerfamiljshus	18123	18 379	256	1,4%
Vikttaxa Restavfall per kilo	Flerfamiljshus	0,87	1,40	0,53	60,9%
Vikttaxa Matavfall per kilo	Flerfamiljshus	0,52	0,40	-0,12	-23,9%
Restavfall i kärl 660 l 52 ggr/år	Flerfamiljshus	5709	6 125	416	7,3%
Matavfall i kärl 140 l 52 ggr	Flerfamiljshus	1277	1 277	0	0,0%
Slam ordinarie tömning 0-3 kubikmeter (fastland)	Småhus	1046	1 067	21	2,0%
Slam ordinarie tömning 0-3 kubikmeter (skärgård)	Småhus	3677	3 677	0	0,0%

Grundavgifter + rörliga avgifter

Typ av abonnent	Typ av abonnemang	Grundavgift och	Grundavgift och	Förändring i	Förändring i
		rörlig avgift kr/år 2024	rörlig avgift kr/år 2025		
Småhus fastland helår	190 literskärll för restavfall (26 ggr/år) 140-literskärll för matavfall (26 ggr/år)	2980	3 293	313	10,5%
Småhus fastland helår	190 literskärll för restavfall (13 ggr/år) 140-literskärll för matavfall (26 ggr/år)	2398	2 596	198	8,2%
Småhus fastland säsong	190 literskärll för restavfall (13 ggr/år) 140-literskärll för matavfall (13 ggr/år)	2340	2 556	216	9,3%
Småhus fastland säsong	190 literskärll för restavfall (7 ggr/år) 140-literskärll för matavfall (13 ggr/år)	2081	2 248	167	8,0%
Småhus skärgård helår	Säck (26 ggr/år)	5108	5 521	413	8,1%
Småhus skärgård säsong	Säck (13 ggr/år)	4569	4 846	277	6,1%
Fastighet med enskilt avlopp Fastland	0-3 m3 2 tömningar per år	2868	2 961	93	3,2%
Fastighet med enskilt avlopp Skärgård	0-3 m3 2 tömningar per år	8130	8 181	51	0,6%

Tidigare beredning

Österåkersvatten 2024-12-11

Österåkers Stadshus AB 2025-02-05

Bilagor

Bilaga 1. Avfallstaxa Österåker

Bilaga 2. Protokollsutdrag Österåkersvatten AB, 2014-12-11

Bilaga 3. Österåkersvatten AB:s beslutsförslag

Bilaga 4. Protokollsutdrag Österåkers Stadshus AB 2025-02-05

Staffan Erlandsson

VD

Expedieras

Akt